

**Արեւմտեան
Հայոց**

**Հայաստանի
Համազումար**

Արեւմտեան Հայաստանի Ազգային Խորհուրդ

Շուշի, 2010 թ, Յունուար 1

Ահաւասիկ հասանք ի վերջոյ 2009 թուականի աւարտին, որ չափազանց բուռն եղաւ Արեւմտեան Հայաստանի հայերու համար՝ իրենց ուղղուած զօրաւոր պատգամներով:

Նախ եւ առաջ 2009-ը կը համապատասխանէր Կիլիկիոյ հայերու դէմ գործուած ցեղասպանութեան փուլի հարիւրամեակին, որմով աշխարհը հասկցաւ, թէ հայերու դէմ ցեղասպանութեան սահմանափակումը 1915 թուականով մաս կը կազմէր խարդախ ու կեղծարար ռազմավարութեան մը: Այս պատճառով, անհատներու մտքին մէջ կարեւոր հարց մը կը յառաջանայ, որն է. «Հայերու բնաջնջման կրկնութիւնը ցոյց կու տայ թուրքերու յաջորդական կառավարութեանց ջարդարար մտադրութիւնը»:

Յստակ է, միաժամանակ, որ Կիլիկիոյ հայոց ջարդի հարիւրամեակը քաղաքական գիտակցութեան դուռ բացաւ իրենց իսկ իրաւունքներու կապակցութեամբ, եւ որ այս առումով ջանադիր աշխատանք ունինք տանելու:

Իսկ Ֆրանսա, Եւրոպա կոչուած դիմակին ընդմէջ, ձախաւեր պատասխանով «Թուրքիոյ մշակութային ժամանակաշրջան», մը կը ձեռնարկէ՝ այնքան եռանդով, առատաձեռնութեամբ եւ ներողամտութեան հայցումով, զոր կը հասցնէ մինչեւ եղբայրութեան անամօթ կեղծիքին նոյն Թուրքիոյ հետ՝ հակառակ ցեղապաշտական հանցագործութեան, որոնց ենթակայ եղած ենք մենք՝ հայերս:

Խորքին մէջ կը տեսնենք, որ հայ-թրքական յարաբերութիւններու գործընթացը յանգելու էր հակաճառուած երկու արձանագրութիւններու՝ առանց նուազագոյնս խորհրդակցութեանց Արեւմտեան Հայաստանի իշխանութիւններու հետ: Այդ իսկ պատճառաւ Հայ Ազգային Խորհուրդը Հայաստանի Հանրապետութեան կառավարութենէ պահանջած է Արեւմտեան Հայաստանի հայերու ինքնորոշման իրաւունքի ճանաչումը, եղելոյթ մը, զոր ատենին ընդունուած էր Ռուսիոյ կողմէ 1918թ. յունուար 13-ի հրամանագրով, տակաւին Արեւելեան Հայաստանի անկախութեան հռչակումէն չորս ամիս առաջ: Պարտաւոր ենք ասիկա յիշեցնել, քանի այս հրամանագրին կարեւորութիւնը յոյժ արդիական է նաեւ այսօր:

Այս բոլոր իրադարձութիւններու ներքոյ, Ջաւախքի մէջ մեր հայրենակից Վահագն Չախալեանը կամայականօրէն արգելափակուած կը մնայ վրացի բանտապահներու կողմէ: Հայ Ազգային Խորհուրդը 2009թ. նոյեմբեր 21 եւ 22-ի իր վեհաժողովին յստակ պատգամ մը փոխանցեց Վրաստանի նախագահին՝ պահանջելով Վահագն Չախալեանի անմիջական արձակումը՝ Միխայիլ Սահակաշուիլիին յայտարարելով որպէս ուղղակի պատասխանատուն, անօրէնաբար բանտարկուած անձի մը իր ազատութենէն եւ ապահովութենէն զրկելու համար: Ինչ կը վերաբերի մեղադրանքներուն, կրնանք վստահաբար ըսել, որ Վահագնը երբէք չ'օգտուեցաւ դատական անաչառ գործընթացէն, զոր կը թոյլատրէր զինք՝ վերագտնելու իր ազատութիւնը:

Եթէ վրացական կառավարութիւնը նպատակադրած է յոռեգոյն քաղաքականութեան մը

հետապնդումը Ջալալի մեջ, ան չարաչար կը սխալի, որովհետեւ նկատի չէ առած մեր երկու ժողովուրդներու հնագոյններէն ըլլալու հանգամանքը այդ տարածքին մէջ :

Հայերն ալ յիշողութիւն ունին, նաեւ ընդունակ են վերյիշելու Բաքուրեանի հայերու ջարդը 1918թ. մայիս ամսուն, ինչպէս եւ Խոջիվանքի գերեզմանատան քանդումը:

Հակառակ Հայ Ազգային Խորհուրդի եւ Հայաստանի Հանրապետութեան կառավարութեան միջեւ եղած եղբայրական յարաբերութիւններուն, կարելի է ըսել, որ սառնութիւն մը պատած է անոնց այն պահէն սկսեալ, երբ հասկցանք, որ պարոն Սերժ Սարգիսեանը որոշում ընդունած է ստորագրել արձանագրութիւնները, որոնք դուռ կը բանան Թուրքիոյ հետ Հայաստանի դիւանագիտական յարաբերութիւններուն այն ատեն, երբ նոյն Թուրքիայէն այսօր կը պահանջուի ճանչնալ իր ոճիրները եւ արդարահատոյց ըլլալ Արեւմտեան Հայաստանի հայ ժողովուրդին՝ մեր նախահայրերու օրրանը բռնագրաւումէ ազատելով:

Կարելի չէ պատկերացնել, որ Արեւմտեան Հայաստանի հայերու 1894-1923թթ. յաջորդական ցեղասպանութեանց ողջ պատմութիւնը, մեր իրաւունքներու պահանջքը, այս ամէնը կ'ամփոփուին գոհերու յիշատակի ապրիլ 24-եան 48 ժամեայ համաշխարհային ոգեկոչումով միայն... Խորհրդանիշ մը միայն խորհրդանիշ ըլլալու համար, ի՞նչ ամօթ...

Ակնյայտ է, որ Արեւելեան Հայաստանի կառավարութիւնը չի հասկցաւ, թէ մենք դատավարութեան մէջ էինք Թուրքիոյ դէմ եւ չի բարեհաճեցաւ իր դիւանագիտական ռազմավարութիւնը բաժնեկցել Արեւմտեան Հայաստանի իշխանութիւններու հետ, որպէս զի միահամուռ կերպով, պայքարի նմանօրինակ ուղեգծի մէջ լաւագոյնս օգտագործուած, հասնէինք արդիւնաւէտ լուծումներու: Դժբախտաբար, քանի մը օրուայ ընթացքին ճնշող մեզենայի գլանակ մը անցուցին միլիոնաւոր հայ գոհերու վրայէն, որով քանի մը առանձնաշնորհեալներ յոյս ունին, թէ սահմանագիծ մը բանալով պիտի կարենան քիչ մը լեցնել գրպանները եւ «թրքական բարիքներէ օգտուիլ»:

Ի՞նչ պիտի պատահէր, եթէ վաղը Արեւմտեան Հայաստանի իշխանութիւնները իրենց կարգին դիւանագիտական արձանագրութիւններ ստորագրէին Ազերպայճանի հետ: Ի վերջոյ ինչո՞ւ չէ. ամէն ոք իր շահը կ'ունենայ, Արցախի պատերազմն ալ մեզի չէր վերաբերէր, Ազերպայճանի հայերու ցեղաբանական մաքրագործումը մեզի չէր վերաբերէր, Ջուղայի գերեզմանատան ակերումը եւ Նախիջեւանի հայերու ցեղային ոչնչացումը եւս մեզ յուզող հարցեր չեն, եւ այսպէս կարելի է տակաւին աւելի հեռուները երթալ տխմար եւ կամ դաւաճան մտորումներու մէջ, սակայն դադրինք այլեւս՝ յանուն իրաւունքի եւ արդարութեան:

Կացութիւնը ներկայիս այն է, որ Արեւելեան Հայաստանի իշխանութիւնները տարանջատուած են Արեւմտեան Հայաստանի ժողովուրդի արդար պայքարի ուղեգիծէն: Բայց այս չի նշանակեր, որ Հայ Ազգային Խորհուրդը ներազգային վերակազմաւորման եւ Արեւմտեան Հայաստանի հայկական ինքնութեան հաստատման իր ծրագիրներէն զերծ կը մնայ, եւ կամ իր դիւանագիտական գործօնէն՝ Միացեալ Ազգերու Կազմակերպութեան ընդմէջ: Բոլորովին հակառակը:

Արեւմտեան Հայաստանի հայերը զօրացած են իրենց հաստատակամութեան մէջ՝ վերակազմաւորուելու իբրեւ միջազգային իրաւանց ազդակ, արժանաւորելու համար իրենց հիմնական իրաւունքները՝ աշխարհի բոլոր ժողովուրդներու իրաւունքներուն համագօր, մասնաւորաբար այն հին ժողովուրդներու իրաւունքներուն, զորս այսօր ընդունուած են աշխարհի պետութիւններու մեծամասնութեանց կողմէ:

Այս առնչութեամբ արտակարգ պատահարներ տեղի կ'ունենան, որովհետեւ բնիկ կոչուող հին ժողովուրդները ներկայիս կ'աշխատին Իմացական Սեփականութեան Համաշխարհային Կազմակերպութեան շրջանակէն ներս՝ պետութիւնները դատականօրէն հարկադրող համակարգ մը գործի դնելու՝ նպատակ ունենալով պահպանել մեր մշակութային, աւանդական եւ ազգային նկարագիրը, ինչպէս եւ մեր աւանդական գիտելիքներն ու ժառանգական պաշարները:

Հետեւաբար, իբրեւ գոյութիւն ունեցող վաղեմի ազգ, կրնա՞նք պատկերացնել մեր իրաւունքներու արժեւորման լաւագոյն այլ առիթ մը:

2010 թուականը թոյլ պիտի տայ շարունակել հետապնդելու մեր պայքարը, զօրացնելու մեր դիրքերը, եւ, ի մասնաւորի, տեղոյն վրայ ի գործ դնելու պայքարը ցեղապաշտութեան դէմ, զոր ապրած են հայերը ազգային բնաջնջման ժամանակ, նաեւ անկէ առաջ եւ ետք:

Իբրեւ ինքնուրոյն էակ, ազգի մը գոյութեան իրաւունքը ուրանալը խորապէս նպաստակադրուած ցեղապաշտութիւն մըն է:

Տուեալ ցաւալի կացութեան հանդէպ համատեղ գիտակցութիւնը Արեւմտեան Հայաստանի արքայազն եւ հրաշքով փրկուած հայերու մեր սերունդին թոյլ կու տայ միասնաբար եւ առանց յապաղելու յանձնառու ըլլալ մեր պարտաւորութիւններուն մէջ. որոշում կայացնողը մենք պիտի ըլլանք:

2010 թուականը Ջաւախքի տարին պիտի ըլլայ Արեւմտեան Հայաստանի հայերուն համար:

Կեցցէ՛ Արեւմտեան Հայաստանը:

ԱՐՄԵՆԱԿ ԱԲՐԱՀԱՄԵԱՆ
Հայ Ազգային Խորհուրդի հիմնադիր անդամ

Արեւմտեան Հայաստանի Ազգային Խորհուրդի Ներկայացուցչութիւն

BP 61

92224 Bagneux cedex

haybachdban@wanadoo.fr